

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні
кафедри
Протокол № ___ від 25.05.2021р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Економіка підприємства
Освітньо-професійна програма	Готельно-ресторанна справа
Спеціалізація	–
Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Основна
Курс/семестр	3/5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 30 год. Семінарські заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?

2. Опис дисципліни

Мета курсу: формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань щодо економічного механізму функціонування підприємства; оволодіння практичними навиками які необхідні майбутнім спеціалістам для роботи на підприємствах готельно-ресторанної справи. Успішне досягнення мети можливе за умови якісного засвоєння матеріалів лекційного курсу та завдань, що виносяться на практичні, семінарські заняття, самостійну та індивідуальну роботу.

Цілі курсу: формування необхідної сукупності теоретичних і практичних знань з управління економікою в сучасних умовах господарювання; вивчення прикладних аспектів економіки і принципів організації та ефективності функціонування суб'єктів господарювання.

Компетентності:

ЗК 2. Здатність працювати з інформацією, у тому числі в глобальних комп'ютерних мережах.

ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному середовищі.

ФК1. Уміння застосовувати сучасні теоретичні основи стратегічного управління у прийнятті рішень у процесі управління діяльністю та розвитком організації на ринку.

ФК2. Розуміння теоретичних положень маркетингових стратегій управління стратегічною маркетинговою діяльністю закладів на базі вивчення законодавчих документів, нормативної, спеціальної, довідкової літератури та ресурсів всесвітньої інформаційної мережі.

ФК12. Здатність здійснювати розроблення короткострокових і середньострокових планів діяльності підприємств готельного та ресторанного господарств.

ФК13. Здатність будувати конкурентну карту ринку, виділяти ключові фактори успіху та розвивати конкурентні переваги організації. Здатність застосовувати альтернативні підходи до формування вибору стратегії.

Програмні результати навчання:

ПРН6. Здатність будувати конкурентну карту ринку, виділяти ключові фактори успіху та розвивати конкурентні переваги організації. Здатність застосовувати альтернативні підходи до формування вибору стратегії.

ПРН17. Здатність оцінювати за стандартними методиками конкурентоспроможність та економічний потенціал підприємств на основі даних статистичної звітності, бухгалтерського обліку та спеціальних досліджень. Здатність за показниками сезонності

корегувати обсяги надання послуг, асортимент продукції та сезонні ціни на продукцію і послуги.

ПРН18. Здатність планувати й управляти процесами у виробничій та організаційно-обслуговуючій підсистемах підприємств.

ПРН19. Здатність визначати характеристики цільового для підприємства сегмента ринку, потенційних споживачів, їх поведінкові особливості, використовуючи результати маркетингових досліджень. Здатність підготовлювати матеріали до розроблення маркетингового плану підприємств готельного та ресторанного господарств, санаторно-курортних закладів.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Підприємство як суб'єкт господарювання	Поняття і характерні риси підприємства, основні види його діяльності Нормативно-правові основи функціонування підприємств Види підприємств, їх характеристика Об'єднання підприємств	Питання, тести, практична робота
2.	Основи підприємницької діяльності	Зміст і поняття підприємницької діяльності Форми здійснення підприємницької діяльності Характеристика цілей, завдань, суб'єктів і об'єктів підприємництва Поняття і зміст інтрапренерства Державна підтримка підприємництва	Питання, тести, практична робота
3.	Управління підприємствами	Сутність процесу управління підприємством Функції управління, їх характеристика Методи і моделі управління підприємством Організаційні структури управління підприємствами, їх види і детальна характеристика Принцип ефективної побудови організаційних структур управління виробництвом Виробнича структура підприємством, її характеристика	Питання, тести, практична робота
4.	Персонал підприємства	Поняття персоналу, його класифікація Характеристика персоналу підприємства за професійно-кваліфікаційною ознакою Особливості встановлення норм і нормативів праці на підприємстві Визначення потрібної чисельності персоналу на підприємстві Показники руху персоналу на підприємстві Кадрова політика підприємства	Питання, тести, практична робота
5.	Продуктивність, мотивація та оплата праці	Поняття мотивації праці, її зміст і види Методи підвищення вмотивованості праці	Питання, тести, практична робота

		<p>Теорії мотивації</p> <p>Соціально-економічна сутність заробітної плати</p> <p>Особливості організації оплати праці на підприємстві</p> <p>Форми і системи оплати праці на підприємстві</p> <p>Особливості преміювання працівників</p> <p>Продуктивність праці: поняття і види</p>	
6.	Капітал і виробничі фонди підприємства	<p>Сутність капіталу, його класифікація</p> <p>Характеристика основних виробничих фондів, їх склад і структура</p> <p>Особливості обліку й оцінки основних виробничих фондів</p> <p>Поняття амортизації, методи нарахування амортизації об'єкта основних засобів</p> <p>Поняття зносу, методи його розрахунку</p>	Питання, тести, практична робота
7.	Нематеріальні ресурси та активи	<p>Поняття нематеріальних ресурсів, їх види та характеристика</p> <p>Поняття нематеріальних активів та особливості їх обліку</p> <p>Оцінка нематеріальних активів підприємства</p> <p>Методи і способи оцінки нематеріальних активів підприємства</p> <p>Амортизація нематеріальних активів</p>	Питання, тести, практична робота
8.	Оборотні кошти підприємства	<p>Поняття, склад і структура оборотних коштів підприємства, джерела їх формування</p> <p>Особливості нормування оборотних коштів на підприємстві</p> <p>Оцінка ефективності використання оборотних коштів підприємства</p>	Питання, тести, практична робота
9.	Інвестиційні ресурси підприємства	<p>Поняття інвестиційних ресурсів, їх види, класифікація</p> <p>Джерела фінансування інвестицій</p> <p>Інвестиційний цикл, його складові елементи</p> <p>Поняття, види і стадії інвестиційних проєктів</p>	Питання, тести, практична робота
10.	Інноваційні процеси на підприємстві	<p>Зміст інноваційної діяльності, форми її інвестування</p> <p>Види і напрямки інноваційної діяльності</p> <p>Інноваційні цикли на підприємстві</p> <p>Інноваційний потенціал підприємства і показники його оцінки</p> <p>Інноваційний проєкт: поняття, етапи здійснення, оцінка ефективності з урахуванням ступеня ризику</p>	Питання, тести, практична робота
11.	Витрати і ціни на продукцію	<p>Поняття витрат, їх класифікація та роль</p> <p>Поняття собівартості продукції</p> <p>Поняття цін, їх види та функції, методи ціноутворення</p> <p>Вибір стратегії ціноутворення на підприємстві</p>	Питання, тести, практична робота
12.	Особливості організації підприємства	Основні положення теорії організації виробництва	Питання, тести, практична робота

		Виробничий процес Типи виробництва та їх техніко-економічна характеристика	
13.	Оцінка ефективності діяльності підприємства	Виробнича програма підприємства і показники оцінки обсягу продукції Поняття конкурентоспроможності продукції і методи її оцінки Поняття доходу та прибутку як основних показників виробничо-господарської діяльності Поняття фінансової діагностики підприємства та оцінка фінансово-економічного стану підприємства Напрямки підвищення ефективності діяльності підприємства в ринковому середовищі	Питання, тести, практична робота

4. Система оцінювання курсу

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	35
Самостійна робота	25
Проміжний тестовий контроль	40
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		0
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5		5		5				35
Самостійна р-та															25			25
Проміжний тестовий контроль							20						20					40
Екзамен																		
Всього за тиждень		5		5		5	20	5		5		5	20	5	25			100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедіа
Методична література
1. Мендела І.Я. Економіка підприємства: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во «Фоліант», 2014. 302 с.
Рекомендована література
1. Богиня Д.П., Грішнова О.А. Основи економіки праці. К.: Знання-Прес, 2001. 312 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навч. пос. К.: Атіка, 2002. 480 с.
3. Варналій З.С. Основи підприємництва. К.: Знання-Прес, 2002. 239 с.
4. Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2003. 524 с.
5. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства. Навч. посіб. 2-ге видання., 2010. 488 с.

6. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 24 с.
7. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. Економіка підприємства : навчальний посібник. 2-е вид., перероб. і доп. К. : ЦУЛ, 2012. 304 с.
8. Сідун В.А. Економіка підприємства: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 356 с.
9. Харів П. С. Економіка підприємства: Збірник задач і тестів. К.: Знання-Прес, 2001. 301 с.

Інформаційні ресурси

1. Антимонопольний комітет України. URL: <https://amcu.gov.ua/>
2. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>
4. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
5. Наукова бібліотека ПНУ. URL: – <http://lib.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Готельно-ресторанної та курортної справи, вул.Галицька, 201б, ауд.326, URL: https://kgrks.pnu.edu.ua/ , kgrks@pnu.edu.ua
Викладач Гостьові лектори	доц. Мендела Ірина Ярославівна
Контактна інформація викладача	iruna.mendela@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Стефаника» і опубліковано їх на сайті. Викладеними в цих документах принципами (відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги, безпеки і добробуту, законності) та правилами поведінки студентів і працівників університету, які базують на відповідних законах, й керується кафедра готельно-ресторанної та курортної справи у своїй діяльності. В університеті діє «Гаряча лінія» з ректором, «Телефон довіри», більшість вступних іспитів проводиться за комп'ютерно-тестовими технологіями, а іспит за допомогою онлайн-трансляції можна переглядати у реальному часі. Діяльність кафедри, ректорату з питань запобігання та виявлення корупції здійснюється на основі чинного законодавства України. В університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням. Це означає, що всі здані роботи є результатом вашої розумової праці та творчості. Якщо ви подали роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання не буде прийняте і буде оцінене в 0 балів (без права перездачі).
Пропуски занять	Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження).

Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Завдання, виконані після зазначеного терміну для виконання, не перевіряються, тобто оцінюються в 0 балів, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження).
Невідповідна поведінка під час заняття	Вирішується згідно чинного законодавства України, Статуту університету. Під час дистанційного навчання у викладача є прохання щодо ввімкнених відео під час онлайн-конференцій.
Відповідь викладача	Відповідь на роботу, яка надіслана на електронну пошту, студент отримує впродовж 24 годин. Роботи, надіслані у Viber чи Telegram, також отримують відповідь протягом доби. Оцінки дізнатися можна за вимогою за зверненням до викладача (скріншот чи фото).
Додаткові бали	Виставляються під час семінарських занять за участь у Kahoot (переможні місця), участь у конференції з відповідною тематикою чи відповіді на додаткові питання.
Неформальна освіта	Є можливість отримати додаткові 10 балів, пройшовши онлайн-курс «Економіка на кожен день» на Prometheus (https://prometheus.org.ua/); та/або онлайн-курс «Просто про гроші» на Prometheus (https://prometheus.org.ua/); та/або онлайн-курс «Економіка для всіх» на Prometheus (https://prometheus.org.ua/). Також є можливість проходити онлайн-курси на платформах Coursera та ВУМ online, які мають узгоджуватися попередньо з викладачем.

Викладач

Мендела І.Я.